

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dnia...*30 lipca*..... 2020 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Mechelińskie Łąki”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 i 471) zarządza się, co następuje:

- § 1. Ustanawia się, na okres 5 lat, zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Mechelińskie Łąki”, zwanego dalej „rezerwatem”.
- § 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określa załącznik nr 1 do zarządzenia.
- § 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.
- § 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.
- § 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Radosław Iwiński

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	<p>Zmniejszenie powierzchni słonaw i halofilnych szuwarów na skutek wtórnej sukcesji trzciny po zaniechaniu wypasu i w konsekwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zniekształcenie struktury tych fitocenoz; – ubożenie florystyczne; – zanikanie siedlisk dla ptaków lęgnących się na terenach otwartych; – ustępowanie z rezerwatu ptaków zakładających gniazda na słonawach. 	<p>Odtworzenie lub poprawa stanu siedlisk poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aktualizację stanu i zasięgu płatów zbiorowisk; 2) ekstensywny wypas bydła lub koni; 3) wykaszanie niedojadów (po wypasie); 4) wykaszanie trzciny (w przypadku braku możliwości przeprowadzenia wypasu); 5) w przypadku rozpoczęcia wypasu – budowa i utrzymanie infrastruktury wypasowej.
2.	<p>Sukcesja trzciny, krzewów i drzew na siedliska turzycowisk na skutek zaniechania koszenia skutkująca:</p> <ul style="list-style-type: none"> – degeneracją zbiorowisk roślinnych; – zanikaniem cennych gatunków flory; – utratą miejsc lęgowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Aktualizacja stanu i zasięgu płatów zbiorowiska; 2) ekstensywne koszenie.
3.	<p>Niedostateczny dopływ słonych wód Zatoki Puckiej do fitocenoz słonaw położonych w głębi rezerwatu na skutek zabagnienia i zarośnięcia rowów wpływający na właściwości siedlisk słonaw i niekorzystne zmiany struktury tych zbiorowisk.</p>	<p>Wykonanie inwentaryzacji rowów, opracowanie koncepcji i odtworzenie głównych rowów melioracyjnych.</p>
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
4.	<p>Antropopresja związana z przybliżaniem zabudowy do granicy rezerwatu oraz turystycznym i rekreacyjnym użytkowaniem rezerwatu i w konsekwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadmierna i nieukierunkowana penetracja rezerwatu, plażowanie na wydmach; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ograniczenie nadmiernej i nieukierunkowanej penetracji rezerwatu poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) budowę infrastruktury ukierunkowującej ruch turystyczny; b) strzeżenie rezerwatu;

	<ul style="list-style-type: none"> – niszczenie roślinności, w szczególności wydmowej (wydmy białej i szarej); – niszczenie, zbieranie mikołajka <i>Eryngium maritimum</i>; – płoszenie ptaków z potencjalnych terenów lęgowych (wydmy, słonawy) oraz terenów, na których żerują, m.in. plaży; – zaśmiecanie terenu rezerwatu, w tym pozostawianie odpadów, które mogą stanowić zagrożenie dla ptaków (takich jak: sznurki, fragmenty foliowych opakowań i inne drobne elementy z tworzyw sztucznych); – hałas. 	<p>2) regularne sprzątanie odpadów (również z plaży) z pozostawieniem w granicach rezerwatu naturalnie występującej kiziny;</p> <p>3) uzupełnienie i utrzymanie tablic informujących o ochronie rezerwatowej oraz tablic informacyjnych i edukacyjnych;</p> <p>4) wdrożenie działań o charakterze edukacyjnym.</p>
5.	Masowe ginięcie płazów w okresie migracji na drogach otaczających rezerwat.	Wybudowanie przepustu umożliwiającego bezkolizyjną migrację płazów na odcinku drogi powiatowej (ul. Gdyńska) biegnącym równoległe do dz. ewid. 405-408 obrębu Rewa
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
6.	Rozwój infrastruktury w otulinie rezerwatu zwiększającej intensywność zagrożeń wskazanych w ust. 5 i 6 lub generującej nowe zagrożenia, np. wieża telekomunikacyjna (czatownia dla ptaków drapieżnych), infrastruktura związana z masową rozrywką, obiekty usługowe itp.	Nielokalizowanie w otulinie rezerwatu takich obiektów infrastruktury, które pogłębiłyby już stwierdzone zagrożenia dla rezerwatu.
7.	Zamknięcie lądowych korytarzy ekologicznych na skutek zwartej zabudowy od strony północno-zachodniej i południowej.	Zachowanie drożności korytarza migracyjnego dla zwierząt bytujących na terenie rezerwatu poprzez utrzymanie jak największej powierzchni terenów otwartych (niezabudowanych) w obrębie. dz. ewid. nr: 401-406, 382- 386, 387/7,388-390 obrębu Rewa.

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Odtworzenie lub poprawa stanu słonaw i halofilnych szuwarów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Aktualizacja stanu i zasięgu płatów zbiorowisk; 2) ekstensywny wypas bydła lub koni: <ol style="list-style-type: none"> a) przygotowanie powierzchni do wypasu – wykoszenie w okresie poprzedzającym wprowadzenie zwierząt na powierzchnie – koszenie zimowe (nie później niż do końca lutego); b) zapewnienie stada około 50-60 krów i kilku koni na cały obszar rezerwatu; c) wypas należy stosować na całej powierzchni zbiorowisk objętych działaniami, powierzchnię przeznaczoną do wypasu podzielić na kwatery (przy użyciu pastuchów elektrycznych), nie dopuścić do nadmiernego wypasu na poszczególnych kwaterach; d) wypas rozpoczynać nie wcześniej niż 1 czerwca i prowadzić do końca sezonu wegetacyjnego; e) optymalna obsada zwierząt 1 DJP/ha, w miejscach z dużą ilością trzciny dopuszcza się zwiększenie obsady do 1,3 DJP/ha na okres nie dłuższy niż 2 tygodnie oraz przypadający na pierwszą fazę rozwoju trzciny tj. do jej kwitnienia; f) zapewnić zwierzętom dostęp do świeżej wody – poidło w obrębie każdej wypasanej kwatery; g) nie dopuszczać do koncentracji bydła na małych powierzchniach przez okres dłuższy niż 2 tygodnie, zwłaszcza na obszarach intensywnie buchtowanych przez dziki; h) szczegółowy podział na kwatery w poszczególnych sezonach będzie determinowany poziomem wody na pastwiskach i dostępnością pokarmu; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Obszar rezerwatu; 2) działki ewid. wskazane w oparciu o wyniki inwentaryzacji – aktualizacji.

		3) wykaszanie niedojadów (pozostałości roślin niezjedzonych przez zwierzęta) – na powierzchniach objętych wypasem; optymalnie do końca października w sezonie, w którym był przeprowadzony wypas. Wykoszone niedojady należy usunąć z terenu rezerwatu.	Jw.
		4) Wykaszanie trzciny (w przypadku braku możliwości przeprowadzenia wypasu), przy spełnieniu poniższych warunków: a) kosić dwukrotnie w ciągu 1 roku: w okresie letnim (lipiec lub sierpień) i zimowym (nie później niż do końca lutego); b) <u>nie kosić zimą, jeśli nie będzie kontynuacji koszenia letniego lub wypasu;</u> c) kosić przy użyciu sprzętu ręcznego (np. kosa, podkaszarka, ciągnik jednoosiowy itp.); d) skoszoną trzcinę każdorazowo należy usunąć poza rezerwat najpóźniej 2 tygodnie po jej skoszeniu; e) zasięg koszenia dostosować do możliwości późniejszego spasaniania.	Jw.
		5) W przypadku rozpoczęcia wypasu – budowa i utrzymanie infrastruktury wypasowej (ogrodzenie, ewentualnie kładki łączące pastwiska oddzielone rowami) - wg potrzeb.	Na powierzchniach planowanego wypasu.
2.	Ekstensywne koszenie turzycowisk	1) Aktualizacja stanu i zasięgu płatów zbiorowiska; 2) koszenie przy zachowaniu następujących warunków: a) kosić przy użyciu sprzętu ręcznego (np. kosa, podkaszarka, ciągnik jednoosiowy itp.); b) skoszoną biomasę każdorazowo należy usunąć poza rezerwat; c) kosić w okresie od października do końca listopada; d) kosić co 2-3 lata.	1) Obszar rezerwatu; 2) działki ewid. wskazane w oparciu o wyniki inwentaryzacji – aktualizacji.
3.	Ograniczenie nadmiernej i nieukierunkowanej penetracji rezerwatu poprzez: budowę infrastruktury	1) Budowa infrastruktury: a) drewniane bariereki wytyczające przebieg szlaku (o długości ok. 1700 m oraz szerokości 2 m), wysokość barierek: 90-100 cm; b) bariereki (np. drewniane słupki połączone linami) przy południowej (ok.	1), 2) W obrębie działek ewidencyjnych a) 2/6, 2/6, 18, 6, 7, 28, 11, 14, 47, 48 (obręb Mechelinki);

	<p>ukierunkowującej ruch turystyczny</p>	<p>45 m) i północnej (ok. 65 m) granicy rezerwatu (od brzegu morza do barierki wytyczających przebieg ścieżki) – bez pozostawiania wolnej przestrzeni zachęcającej do wejścia na nieudostępnioną dla ludzi plażę;</p> <p>c) kładki nad rowami – 4 kładki nad rowami o szerokości do 2 m i z barierkami o wysokości nie przekraczającej 90-100 cm; kładki muszą być dłuższe niż szerokość rowów (tak, aby umożliwić odtworzenie rowów i doprowadzenie wód morskich do słonaw);</p> <p>2) utrzymanie infrastruktury w dobrym stanie.</p>	<p>b) dz. ewid. 18 (na styku z 2/6, 1/12) oraz dz. ewid. 69/5 na granicy z dz. 99/5 i 14/5;</p> <p>c) w obrębie rezerwatu (na przebiegu szlaku).</p>
--	--	--	--

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 i 471), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Mechelińskie Łąki” został powołany na mocy zarządzenia nr 182/2000 Wojewody Pomorskiego z dnia 23 listopada 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Mechelińskie Łąki” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2000 r. Nr 109 poz. 714). Celem ochrony rezerwatu jest „zachowanie miejsc lęgowych i bytowania cennych gatunków ptaków wodnych i błotnych, zbiorowisk szuwarowych i łąkowych oraz specyficznych siedlisk halofilnych i typowych dla nich warunków wodnych”.

Rezerwat położony jest pomiędzy dwoma wsiami o dużym znaczeniu turystycznym: Rewą i Mechelinkami. W otulinie rezerwatu występuje również zabudowa wsi Mosty. Uwarunkowania te, jak również znaczne walory krajobrazowe rezerwatu sprawiają, że podlega on ogromnej antropopresji. Przejawia się ona m.in. nieukierunkowanym i nadmiernym ruchem w rezerwacie, wydeptywaniem ścieżek, plażowaniem (również na wydmach), zaśmiecaniem, hałasem. Czynniki te powodują, że rezerwat przestał być dostępny dla ptaków żerujących na plaży i gniazdujących na plaży i wydmach.

Zagrożeniem dla rezerwatu jest również blisko 20-letnie zarzucenie użytkowania rolniczego tego obszaru. Nie wynika ono z ochrony rezerwatowej, lecz braku chęci obecnych właścicieli gruntów zlokalizowanych w granicach rezerwatu do rolniczego użytkowania tego terenu. Konsekwencją jest ekspansja trzciny, przede wszystkim na półnaturalnych siedliskach słonaw. Rozwój trzcinowisk wiąże się z ustępowaniem gatunków roślin typowych dla słonaw, degeneracją fitocenoz, a także zanikiem siedlisk dla ptaków, które zakładają gniazda na otwartych powierzchniach. Zwarte, wysokie trzcinowiska stanowią również ostoję dla dzików, które są drapieżnikami zagrażającymi ptakom gniazdującym na powierzchni gruntu.

Z zaprzestaniem rolniczego użytkowania wiąże się również zamulenie i zarośnięcie rowów przecinających rezerwat, co blokuje dopływ słonych wód z Zatoki Puckiej do słonaw, a w konsekwencji przyczynia się do pogorszenia stanu tych ekosystemów.

Utrzymaniu walorów przyrodniczych rezerwatu zagraża rozwój zabudowy w miejscowościach otaczających ten obiekt. Oprócz wymienionych już przejawów antropopresji, generuje ona również inne zagrożenia: zasypywanie terenów podmokłych na granicy rezerwatu, spływ zanieczyszczeń, zaburzone warunki wodne, hałas, a także niemal całkowite zamknięcie jedyne go korytarza ekologicznego, który zezwala na migrację zwierząt pomiędzy rezerwatem, a pozostałą częścią pradoliny Redy-Łeby. Wzmógł się ruch na drogach otaczających rezerwat jest również przyczyną masowego ginienia plażów w okresie ich migracji.

Dla ograniczenia antropopresji konieczne jest ukierunkowanie ruchu turystycznego oraz wyłączenie z penetracji tych obszarów w rezerwacie, które nie są udostępnione do zwiedzania, przede wszystkim wydmy i plaży. Ukierunkowaniu ruchu będzie służyła planowana infrastruktura: ścieżka edukacyjna przebiegająca po wydeptanym śladzie na całej długości rezerwatu ograniczona barierami oraz płotki ograniczające wstęp na plażę. Bariery będą wyposażone w tablice informujące o walorach przyrodniczych rezerwatu oraz zasadach ochrony tego obszaru. Udostępnienie rezerwatu i budowa infrastruktury będą powiązane z wdrożeniem przez gminę Kosakowo obowiązku strzeżenia rezerwatu.

Dla przywrócenia właściwego stanu słonaw, halofilnych szuwarów i szuwarów turzycowych, a tym samym odtworzenia siedlisk dla ptaków gniazdujących na otwartych przestrzeniach, konieczne jest przywrócenie właściwego użytkowania: optymalnie wypasu bydła lub koni na słonoroślach i ekstensywnego koszenia turzycowisk. W przypadku braku możliwości wprowadzenia zwierząt do rezerwatu, wtórne trzcinowiska powinny być koszone. Bardzo istotne jest, aby koszenie przebiegało w terminie letnim (lipiec-sierpień), gdyż tylko taki zabieg prowadzi do osłabienia niepożądanego w rezerwacie trzciny. Koszenie zimowe może być jedynie koszeniem wspomagającym, przygotowującym teren do wypasu.

Dla polepszenia stanu zbiorowisk halofilnych konieczne jest również odblokowanie rowów w granicach rezerwatu. Przed przystąpieniem do prac należy wykonać m.in. inwentaryzację rowów i opracować koncepcję odtworzenia rowów. Następnym krokiem będzie przywrócenie dopływu wód słonych z Zatoki Puckiej do wnętrza rezerwatu i odpływ słodkich wód (deszczowych) z zastoisk. Działanie takie pozwoli na odtworzenie właściwych warunków wodnych jako jednego z warunków regeneracji słonaw.

Ekosystemy chronione w rezerwacie nie będą należycie funkcjonowały w sytuacji całkowitej izolacji od środowiska zewnętrznego. Dlatego też konieczne jest zachowanie jedyne pozostałego korytarza ekologicznego łączącego północno-zachodnią część rezerwatu z pozostałą częścią pradoliny Redy-Łeby. Zamknięcie tego korytarza uniemożliwi przede wszystkim migrację zwierząt i będzie wywoływało liczne problemy i konflikty wywoływane przez zwierzęta wkraczające na drogi i prywatne tereny zabudowane.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonania zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków grzybów.

W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Informacja o projekcie zadań ochronnych została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnianym poprzez Ekoportal nr karty 373/2020.